

forlanger saa Grundloven ikke. Til dette Sidste hører netop det Meste af, hvad der berører Forholdet mellem Regjering og Repræsentation. De fleste af de Bestemmelser i Grundloven, der indskrænke Regjeringens Ret, indeholde aldeles ikke nogen Villiestilkjendegivelse fra Grundlovens Side om, at det skal være tilladt, som gaar ud over det Indskrænkende, den indeholder blot en Bestemmelse om, at dette er det Mindste, det er Minimum, dette maa i det Mindste være forbudt, og hvad der gaar ud over det, overlades til særlige Lovbestemmelser. Det har ganske vist stor Betydning, om det er en Grundlovsbestemmelse eller ikke, hvorved et saadant Punkt bliver forandret, men det har ingen Betydning med Hensyn til den givne Lovs Gyldighed. Naar det er en særlig Lov, maa den hæves ved særlig Lov, og naar det er en Grundlovsbestemmelse, maa den hæves ved en Grundlovsbestemmelse; men for Lovens Gyldighed har dette ikke den fjerneste Betydning. — Det næste Punkt, jeg vil tillade mig at berøre af, hvad der blev omtalt af det ærede Medlem, er hans Frygt for, at de Bestemmelser skulde være for strenge, som paalægge Ministrene Forpligtelse til Erstatning. Dette kan jeg ikke indse; jeg tror, at disse Bestemmelser ere mildere end de, der i sin Tid bleve foreslaaede af Monrad. De gaa imidlertid alle ud fra den Grundsatning, som vi vistnok maa erkjende for rigtig, — jeg skal bruge et Udtryk, som hentyder til de Indvendinger, der ere komne frem — at i vort politiske Liv eksisterer ikke det, som kaldes den uanmodede Forretningsførelse. De ærede Medlemmer kjende de Forhandlinger, som bleve førte angaaende det af Monrad forelagte Lovforslag. Det blev der fra Otto Müllers og flere Andres Side, ogsaa fra Ministrenes, hævdet, at Monrads Lovforslag hvilede paa en urigtig Forudsætning med Hensyn til Opfattelsen af Retsforholdet, idet det hvilede paa den Opfattelse, at Udgifter kun kunde betragtes som tilladte paa Grund af det formodede Samtykke. Naar altsaa Samtykket glippede, saa ræsonnerede Monrad saaledes i sin Lov, var dermed ogsaa Sagen afgjort, saa havde Udgiften fra Først af været ulovlig, saa faldt Spørgsmaalet om, hvorvidt Udgiften havde været lovlig eller ikke, og saa blev Rigsretten ikke den, der skulde afgjøre, om Udgiften havde været lovlig eller ikke, men kun, om den var blevet bevilget ved Finantsloven eller ikke. Var det først givet, at Udgiften ikke fandtes i Finantsloven, fordi den ikke stod der eller ikke senere ved en Tillægsbevillingslov var bleven bevilget, saa var Spørgsmaalet om Udgiftens Grundlovmæssighed faktisk afgjort for Rigsrettens Vedkommende. Den havde nemlig kun at undersøge dette og ikke Spørgsmaalet om selve Hensigtsmæssigheden. Smød dette blev der fra den anden Side og navnlig fra Otto Müllers Side hævdet, at dette var en falsk Opfattelse. I Wike-

ligheden maatte man stille sig paa samme Standpunkt som i det privatretlige Forhold, at i visse Forhold i Livet maa en Mand kunne handle for en anden med forpligtende Regler for denne, saa maatte Reglerne for den uanmodede Forretningsførelse komme til Anvendelse her, og saa maatte Rigsretten faae en anden Stilling. Men Enhver, der har læst Grundloven, vil kunne sige sig selv, at den Bestemmelse, at ingen Udgift maa afholdes, som ikke har Hjemmel i Finantsloven, er den tydeligste og klareste Tilkjendegivelse i vor Forfatning af, at den ikke vil vide af nogen- somhelst uanmodet Forretningsførelse at sige i vort politiske Liv. Naar der sker Noget af den Art, er det grundlovsstridigt, Forfatningen hjemler det ikke, det er imod Grundloven, og den eneste Maade, hvorpaa man fredelig kan komme derover, er, at en senere Rigsdag bøder paa den faktiske Ulovlighed ved at give det Foretagne Lovlighedens Præg ved en Tillægsbevillingslov. Denne Opfattelse, antager jeg, er den almindelige, og den har, saavidt mig bekendt, ikke været bestridt i de senere Aar, undtagen netop under de nævnte Forhandlinger af ganske enkelte Medlemmer, hvorimod hele Udvalget, hvoraf Sagen var Drosfører og Bloug Medlem, var enigt i at opfatte Forholdet saaledes, som jeg har tilladt mig at betegne som det eneste rigtige. Sverken fra Universitetets Side eller i Pressen har jeg siden set Stemmer, der have hævet sig for den modsatte Opfattelse. Men fra dette Standpunkt indser jeg ikke, hvorledes det ærede Medlem kan sige, at dette Lovforslags Bestemmelser ere for strenge; det har tværtimod med stor Omhyggelighed og Skarphed opnaaet at udtrykke denne Tanke saa korrekt som muligt i den Bestemmelse, der siger, at Spørgsmaalet om, hvorvidt Udgiften er grundlovmæssig eller ei, afgjøres ved Bevillingen. Det Spørgsmaal, om den findes i Bevillingen, afgjør Rigsretten; men indeholdes Udgiften ikke i Bevillingen, ligger det ikke mere indenfor Rigsrettens Competence, saa er det et Spørgsmaal om Hensigtsmæssighed eller Ikke-Hensigtsmæssighed, og dette kan ikke bedømmes af Rigsretten. Det ærede Medlem sagde, at dette indeholdt forfærdelige Konsekventer, og saa var i Grunden ingen Regjering mulig. Men jeg vil gjøre det ærede Medlem opmærksomt paa, at Konsekventen af hans Theori er den, at en Regjering da kan gjøre alle mulige Udgifter, naar den blot handler hurtigt. Det ærede Medlem sagde ikke alene: I have Lov til at handle naar I handle hurtigt, men det ærede Medlem sagde ogsaa: naar man handler hurtigt, handler man i Reglen galt, og det skulde altsaa være en tilstrækkelig Undskyldning, at man handlede hurtigt (Bagger: Det mente jeg ikke!). Jeg skal imidlertid sige, at hvis det ærede Medlem ikke har ment det, saa skal jeg naturligvis ikke holde mig dertil, men jeg skal gjøre det ærede Medlem opmærksomt paa een Ting,